

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

Cumque multorum qui aderant consilijs, non ad pacem tenderetur, quod nonnullis belli tempora commodiora viderentur, ipsi principes, dimisso omnium suorum consilio, soli rem contrectabant: conuenitque inter eos, vt captiui inuicem permutarentur. Omnes in commune laxati. Ducem autem Iohannem non leuibus de causis tum seruauit marchio. Reddidit autem Alberto duci captas illius ditionis, arces Gorloze, atque Domze, vt illius iniret familiaritatem: & vt sincera perduraret affectio, filiam suam paruulam Dorotheam Alberto despondit uxorem: sed non est peruentum ad nuptias, moriente Alberto: vt in Scandalia. Quo etiam tempore gelu fuit per brumam incomparabile & inauditum, quod equites à Gedano Prusie in Lubicam per viam nauigantium transfrent incolumes. Ferunt & à Magnopoli in Daniam glacie tum stratam stetisse mare. Tum etiam ferunt indoluisse Prignissa militares, quod non ad eternam nominis memoriam, equites mare transeuntes, pecora in ad abegerint: id non tam preda causa, quam memorabilis ad posteros facinoris. Ita student inclarescere sceleribus, qui non possunt eminere gloriosis facinoribus.

CAPVT XI.

Vilhelmus dux Luneburgensis, coniugem accepit filiam Friderici marchionis de Brandenburgo. Nuptia magnifico apparatu peracta sunt in Luneburgo: Alteram vero eius filiam Henricus, quod diximus, dux Magnopolensis, tum minor minorem non ducens, postea legitimis annis accepit: Cuius nuptia in Tangermunde, ad presentiam magni principum conuentus, sunt peracta. Quo tempore Iohannes episcopus Hildesemensis, iam laborum pertusus, cum aetate ingrauesceret, comes ipse de Hoia natus, episcopatum suum in manus summi

D d d s pontifi-

pontificis permisit, in fauorem Magni ducis Saxonie,
 iamdudum episcopi Caminensis. Vtrig³ iam ante con-
 uenerant, quantum aris promptum solueret Magnus,
 quantumque annuum ad Iohannis vitam redderet: &
 vtrig³ missis ad summum pontificem Martinum bis de
 rebus oratoribus, rem consummârunt. Iam rex Dania
 Ericus apud Magnum perfecit, vt ecclesia sua Cami-
 nensis successorem haberet, quem ille voluisset, regis
 cancellarium. Quæ omnia legitimis apud summū pon-
 tificem mandatis, & principū instantijs, sunt perfecta.
 Rex autem per eundem ad eam causam missum summo
 pontifici oratorem, accusari curauit legitimis modis ar-
 chiepiscopum Vpsalensem, grauib³ irretitum crimini-
 bus, depositione dignis: conuictūque, aut facti notori-
 etate, aut alijs competentibus vijs, quibus possunt crimi-
 na inclarescere, depositum iussit abstinere pontificali-
 bus, fratremq³ ordinis Birgittæ in eius locum obtinuit
 consecrari. Halberstadense autem commune per ea
 tempora tumultuatur grauissimè, captis eius loci consu-
 laribus, & in vincula coniectis. Id eum rescisset episco-
 pus, euocauit vicinarum vrbium primores: iussitq³ in-
 stare, vt tumultus pacaretur. Quod cum amitterentur,
 colloquiū habentes cum capitibus eius tumultuationis,
 publica interposita fide euocatis, ostenderūt rem prauis
 exempli, & quæ principibus & vicinis communitatibus
 meritò displiceret: si quid illis esset iusta questionis in se-
 natū suum, esse iudicem episcopum loci legitimum do-
 minum, qui paratus sit criminosis iustitiam ministrare:
 parcerent sibi, natisque suis, parcerent vrbi: non in ce-
 pto persisterent, vnde perpetuus vrbi interitus proueni-
 ret. Cum audissent vicinorū suorū Halberstadenses con-
 silia, paucis interloquuti, respondent habere se causam
 cum

cum sua ciuitatis senatu, quam sine ipsis facile termina-
 bunt: Eant, & suis intenti negocijs, aliena non curēt. Hoc
 responso redeunt, & vicini in sua, & ipsi in urbē: & iam
 exasperati, quatuor ex omni numero p̄ductos in publico
 gladio ceciderunt, domos eorū direptionibus subijcien-
 tes: deinde multos ex ciuibus, qui locupletiores videren-
 tur, captos aere & auro emungunt: Casorū autē & ex-
 actorū amici, vrbe dilapsi, quō se quisq; poterat, cōtule-
 rant: Alij Romanorū regē petentes, sententiā Imperialis
 lani in ciues reportarūt: Alij vicinis questi principibus,
 auxilia implorabant: Nōnulli immixti militarijs, ex-
 cursiones fecere, incendijs & pradationibus scruientes,
 His inclusi vrbe malis affecti, episcopū suū antē contem-
 ptam adeunt: erui malis orāt, pecunia placāt: Ille operas
 pollicetur. Vbi illū iā habuere pacatū, stipendiarios con-
 ducunt, vim vi repellere conati. Magnus Hildesemensis
 episcopus in eos euectus, pradas abegit: Ciues ad pugnam
 elicit, & interceptos cepit, spoliavit, cecidit: Sed ma-
 iori visum est opus conatu ad perdomandos contuma-
 ces. Igitur Iohannes Halberstadensis, Magnus Hildese-
 mensis episcopi, cōmunitates Magdeburgi, Brunswici,
 Goslarie, de Honouer, arma iūxerunt: & ciuitatē obsi-
 dione premebāt, nē noxij elaberētur, curantes. Neq; ta-
 mē itā poterāt itinera asseruare: Dilapsus est primus tu-
 multuationis author, cū rebus in vrbe diffideret, veritus,
 quod futurū cernebat, vt à populo dederetur. Multi id
 conātur p̄mij allecti: nec potuit euadere à eā numerosis
 oculis obseruatus. Inuētus, episcopo pertrahitur in castra:
 Mox fratrem eius cū aliquot cōplicibus ex nomine, de di ex
 vrbe poscebant: Diū recusabant: Mox turres & mœnia
 lobardis deiecta deformātur, grauioribus, nisi pareant,
 cōminat. Quæ res diebus aliquot cōtinuata, perfecit, vt
 com-

com-

commune perurgeret primores, Eos qui poscerentur, dēdere, vt malorum sit finis: Dediti, cum eo, qui deprehensus foris seruabatur, publico casti sum in castris gladio. Episcopus deindē ex quaq; ciuitate vnum vrbi im-misit, quibus authoritatem impartitur, vt rebus ordinatis, nouum deligant concilium, & dissipata reforment: Itā magnus motus paucorum sanguine quieuit. Hic est exitus tumultuātium in populo. Sed mille alia sunt eius generis exempla, nec tamen cautiores faciunt alios, aut ignorati casus, aut prouidentia praesumpta cauendi.

CAPVT XII.

Hoc est illud tēpus vicesimiquinti post mille quadringentos anni, cum ecclesia Traiectensis varijs motibus tractaretur: Nam vacantem morte Fride-rici episcopatum, Papa permisit Spirensi episcopo. Ille grauis aetate, quod sciebat rem laboris plenam, translationem recusauit. Tum electione innouata, cepit esse diuisio: cum nonnulli vota conferrent in Suederum de Kulenburg, praepositum ecclesiae, baronem: alij in Rodolphum de Diepholt. Papa Suederum confirmauit: Rodolpho autem militia inhaesit, illi permittens arces & omnia praedia, quem postulatum dixerunt: forte, quia eius postulati Spirensis in eum est transfusum, alioqui eligi potuit, nulli ecclesiae obligatus, nec defectui subiectus. Diu valuit ea diuersitas: Suedero consecrato, de solis ecclesiae ministerijs viuente, Rodolphus omnia tenebat: cuius memoriam perennat moneta aurea, ad nostra vsque tempora decurrens. Otto quoque Monasteriensis episcopus tum in fata concessit, de Horia comes: qui ecclesiam mirifice locupletauit, adaugens arcibus, praedijs, & dititione, fecitque locum Henrico de Morsa comiti, germano fratri Theoderici Coloniensis archiepiscopi.

Quo

Quo e
landia
mim a
consp
ris ind
de, qui
Iacoba
propte
illo die
Anglor
tur: E
mus. S
nig ar
mam:
in qua
oppido
curaba
nubij,
ageret
rit hos
pam. a
pugna
glus in
stibus a
ta vtri
menit:
cum in
rare t
ditione

V